

TRUDNA WALKA o recykling tworzyw sztucznych

Odpady są nieodłącznym elementem ludzkiej działalności, a ich generowanie wiąże się z odwiecznym problemem prowadzenia należytej gospodarki odpadowej. To trudne zadanie, tym bardziej że plastiku na świecie systematycznie przybywa.

Odpady, które nie zostały zagospodarowane lub proces ten wykonano nieodpowiednio, są jednym ze źródeł niebezpiecznych oddziaływań na planetę i jej mieszkańców. Są uciążliwe dla środowiska przede wszystkim dlatego, że zanieczyszczają wodę i glebę, a także powodują skażenie powietrza. Odpady często są składowane na terenach rolnych i leśnych, powodując wyłączenie tych miejsc z generalnego sposobu ich użytkowania. W wyniku składowania odpadów niszczone są również walory estetyczne i krajobrazowe różnych terenów.

Nierzadko występują pożary formalnych składowisk, czyli miejsc przeznaczonych do zbierania lub przetwarzania odpadów tworzyw sztucznych. Te są wyjątkowo podatne na zapłon lub samozapłon. Podobne zjawisko występuje na dzikich wysypiskach, gdzie często dodatkową przyczyną pożarów jest umyślne podpalenie. Cel jest wówczas oczywisty – pozbycie się zalegających śmieci. W Polsce tylko w 2018 r. odnotowano 243 pożary miejsc deponowania odpadów, tym samym wykazano wzrost ich liczby aż o 84% w stosunku do roku poprzedniego.

W wyniku takich zdarzeń do środowiska dostają się substancje szkodzące ludzkiemu zdrowiu. Również do atmosfery, w wyni-

ku ogromnej produkcji tworzyw sztucznych i spalania ich odpadów, generowane jest na świecie ok. 400 mln ton CO₂ rocznie. Innym negatywnym skutkiem nieprawidłowej gospodarki odpadami z tworzyw sztucznych lub – co gorsza – jej braku jest stwierdzona obecność mikroplastiku w wodach, powietrzu, a nawet w łańcuchu żywnościowym.

SKŁADOWANIE ZAMIAST RECYKLINGU

Znaczącym obciążeniem dla środowiska jest duża masa odpadów zarówno tych wytwarzanych przez przemysł, jak i powstających w gospodarstwach domowych. Zgodnie z danymi sygnalizowanymi

Depositphotos/XXLPphoto

ok. 10% wszystkich odebranych odpadów w 2018 r., przy czym 26,2% wszystkich z nich poddano recyklingowi.

Na poprawę tej trudnej sytuacji wpływają wyznaczone przez Ministerstwo Środowiska, w oparciu o unijne dyrektywy, minimalne roczne poziomy recyklingu odpadów, które powinny być osiągnięte do 2030 r. i w latach następnych, przy czym dla odpadów wykonanych z tworzyw sztucznych określono następujące poziomy: 60% odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych i 50% opakowań po środkach niebezpiecznych. W 2018 r. wspomniane poziomy dla odpadów opakowaniowych zostały osiągnięte, a w przypadku frakcji tworzyw sztucznych uzyskano większy poziom, o ok. 12% niż był wymagany. Pomimo powszechnego nacisku na ochronę środowiska, w tym zrównoważoną gospodarkę odpadami, w roku 2019 – w porównaniu do poprzedniego – zarejestrowano spadek odzysku odpadów przemysłowych i komunalnych odpowiednio o 1,8% i o 1,3% na rzecz składowania, co jednocześnie spowodowało rzadsze oddawanie odpadów komunalnych do recyklingu, z 26,2% na 25%. Z kolei z przemysłu tworzyw sztucznych i gumy, spośród całości wytworzonych w 2018 r. odpadów, odzyskowi poddano 16,4%.

Ogromnym więc wyzwaniem dla branży tworzyw sztucznych jest wdrażanie technologii pozwalających na ograniczenie ilości odpadów z tworzyw i umożliwiających zwiększenie poziomu ich recyklingu i odzysku. Aby zmiany takie zostały wprowadzone czynnie, niezbędne jest wzięcie udziału w tym procesie przez wszystkich członków rynku – od producenta po konsumenta.

ISTOTNA ROLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Obciążeniem dla przedsiębiorców są koszty zagospodarowania odpadów, które rosną wraz z ich zwiększającą się ilością. Zjawisko to jest obciążeniem dla budżetu pierwotnego wytwórcy odpadów bądź obecnego lub poprzedniego ich posiadacza. To właśnie na posiadaczu odpadów spoczywają bowiem obowiązki prawne związane z prawidłowym realizowaniem założeń gospodarki odpadami, m.in. obowiązek uzyskania zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, w tym ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, czy konieczność prowadzenia ewidencji odpadów. Za niezgodne z prawem prowadzenie go-

spodarki odpadami nakładane są kary grzywny, a nawet aresztu.

Zmniejszanie masy wytwarzanych odpadów i racjonalne ich wykorzystanie w przedsiębiorstwach jest możliwe do zrealizowania poprzez spełnienie zaleceń m.in. wynikającego z unijnej dyrektywy układu wartości Krajowego Planu Gospodarki Odpadami. Na czołowym miejscu stawia on kwestię zapobiegania powstawaniu odpadów. Jednakże w przypadku uniemożliwionej produkcji bezodpadowej należy odpad ponownie użyć. W dalszej kolejności należy odpad poddać recyklingowi bądź odzyskowi. Ostatecznie odpad może zostać unieszkodliwiony, lecz proces ten uważany jest za stratę zasobów, a więc działanie takie można określić mianem nieefektywnej gospodarki.

Na pomoc przedsiębiorcom, którzy mają problem z zagospodarowaniem wytwarzanych odpadów, przychodzą standardy certyfikacji, takie jak: Utrata Statusu Odpadów, EuCertPlast, Blue Angel oraz ISCC Plus.

UTRATA STATUSU ODPADÓW

Dzięki certyfikacji w zakresie utraty statusu odpadów określone rodzaje odpadów mogą przestać nimi być, jeżeli na skutek poddania odzyskowi, w tym recyklingowi, spełnią konkretne warunki i wymagania określone przez prawodawstwo Polski oraz Unii Europejskiej.

Rozwiązanie to daje przedsiębiorstwom z branży odpadowej możliwość poprawy ich funkcjonowania poprzez zmniejszenie zakresu obowiązków, np. brak potrzeby ustalania zabezpieczenia roszczeń. Inną zaletą utraty statusu odpadów jest zmniejszenie stopnia konieczności wypełniania wymagań dotyczących ewidencji, magazynowania i transportu tychże odpadów.

➤ Ogromnym wyzwaniem dla branży tworzyw sztucznych jest wdrażanie technologii pozwalających na ograniczenie ilości produkowanych odpadów oraz umożliwiających zwiększenie ich recyklingu i odzysku.

przez Główny Urząd Statystyczny, w 2019 r. powstało w Polsce 114,1 mln ton odpadów przemysłowych. Z kolei odpadów komunalnych zebrano 12,8 mln ton, przy czym w porównaniu do poprzedniego roku wartość ta wzrosła o 2,1%. Wśród odpadów komunalnych największą grupę stanowią odpady zmieszane – jest to aż 68,8% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

W Polsce od 30% do 50% odpadów tworzyw jest nadal składowanych. Na rynek trafia ponad 997 tys. ton opakowań z plastiku, z czego na gospodarstwa domowe przypada ok. 678 tys. ton. Z informacji podawanych przez GUS wynika, że zebrane selektywnie tworzywa sztuczne stanowiły

Jednakże dotychczas dla tworzyw sztucznych nie ustanowiono kryteriów, które powinny spełnić, aby mogły utracić status odpadu i skorzystać z przywilejów z tym związanych. Obecnie, przy spełnieniu określonych warunków, status odpadu może nie obowiązywać stłuczki szklanej, złomu miedzi, aluminium oraz stali.

ZBAWIENNY CERTYFIKAT

Oprócz wypełniania podstawowych wymagań prawnych w zakresie postępowania z odpadami przedsiębiorstwa mogą wdrażać i certyfikować dodatkowe systemy jakości promujące wykorzystanie recyklatów. Przykładem jest niemiecki certyfikat Blue Angel, który ma za zadanie promować bezpieczeństwo środowiska i ludzi w zakresie 75 grup produktów, których skład musi w minimum 80% pochodzić z materiałów z recyklingu. Na certyfikowanym produkcie znajduje się wówczas etykieta ekologiczna, która sygnalizuje, że wyrób ten nie wpływa negatywnie na środowisko i użytkownika.

Innym certyfikatem prośrodowiskowym jest EuCertPlast, który standaryzuje proces recyklingu tworzyw sztucznych. Certyfikat EuCertPlast – poprzez zgodność z normą Blue Angel – umożliwia dostawę recyklatów do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych klientom certyfikowanym w zakresie wymienionego standardu.

Jeszcze innym systemem, mającym na celu dobro środowiska, jest ISCC+, będący rozszerzeniem systemu ISCC (International Sustainability & Carbon Certification), który dotyczy biomasy oraz bioplastiku. System ten może mieć zastosowanie do uwierzytelnienia trwałości i identyfikowalności wyrobów na każdym etapie łańcucha dostaw, m.in. w sektorze żywnościowym, paszowym czy techniczno-chemicznym.

Certyfikaty ISCC+ i EuCertPlast są pomocne w pozyskiwaniu klientów na recyklaty tworzyw sztucznych, ponieważ zwiększają konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku. Posiadanie certyfikatu jednego z dwóch powyższych systemów daje gwarancję, iż

oferowane przez firmę regranulaty pochodzą w całości lub w części z odpadów tworzyw sztucznych. Inną korzyścią płynącą ze wspomnianej certyfikacji jest zapewnienie, że dane przedsiębiorstwo spełnia wymagania ustawodawstwa Unii Europejskiej.

W związku z problemami związanymi z tworzywami sztucznymi należy zmniejszać ilość wytwarzanych odpadów, a te, które powstają, należy zagospodarowywać, np. poprzez recykling, przestrzegając przy tym wymagań prawnych i wdrażając wspomagające fakultatywne systemy jakości tak, aby działać proekologicznie i ekonomicznie. Należy również pamiętać, że stosowne zarządzanie odpadami jest fundamentem do zagwarantowania efektywnego wykorzystywania zasobów naturalnych i zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

PAWEŁ BARYLUK

Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu – Krajowy Klaster Kluczowy Silk Road Certification

REKLAMA

Spomasz Zamość S.A.

ul. Szczebrzeska 19
22-400 Zamość

tel/fax +48 64 639 28 95
www.spomasz.biz.pl

ŁAŃCUCHY NAPĘDOWE, PRZENOŚNIKOWE I TRANSPORTOWE WYSOKIEJ JAKOŚCI

- ➔ Wg norm PN/VM, DIN
- łańcuchy typu B, FV, M, FVT, MT, MD
- ➔ Wysoka wytrzymałość, precyzja i trwałość
- ➔ Wykonania ze stali węglowej, kwasoodpornej i nierdzewnej
- ➔ Wersje sworzniowe, tulejkowe, rolkowe
- ➔ Możliwe przyłącza jako łapki i etc, spawane lub nitowane
- ➔ Łańcuchy dla redlerów, koparkowe
- ➔ Kora łańcuchowa, zębaki, waly
- ➔ Wykonania specjalne wg potrzeb Klienta

PRODUCENT: POMP SPOŻYWCZYCH • ZBIORNIKÓW MAGAZYNOWYCH I PROCESOWYCH • ŁAŃCUCHÓW PRZENOŚNIKOWYCH I NAPĘDOWYCH